

Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 6401 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1,277)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-128,1616

11 . V . 1955

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 6401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 7 . V . 1955 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili
F. Köprülü

ESBABI MUCİBE

Malûm bulunduğu üzere, 5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin, 11 . III . 1954 tarihli ve 6401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle değişik (41) sıra numarasının (II) işaretli bendi gereğince, arama ruhsatnamelerinden her yıl ve beher bin hektar için 20 lira; işletme ruhsatnamelerinden keza her yıl ve beher bin hektar için 50 lira; belgelerle tarifelerin tasdikı muamelelerinden de maktuan (1 000) ve (100) lira harc alınması icabetmektedir.

Petrol Kanununa göre, bir arama ruhsatnamesi sahibi âzami (50 bin) hektarlık bir sahada arama yapabileceğinden, bu harc mükellefinden yukarda zikrolunan harc hükümleri gereğince sene-de en çok (1 000) lira harc alınacaktır. Keza Petrol Kanunu hükümlerine göre, bir arama ruhsatnamesi, ilk verilisinde (6) yıl muteber olacağı ve (2) şer yılı geçmemek üzere iki defa temdit olabileceği cihetle, mükellef ceman (10) yıl için (10 bin) lira harc ödiyecektir.

Bir işletme ruhsatnamesi ise işletmeciye, âzami (25 bin) hektarlık bir sahada inkişaf, istihsal ve ameliye haklarını verdiğinden işletmeci bir yıl için 1 250 lira harc ödiyecektir. İşletme ruhsatnamesi ilk verilisinde (40) yıl muteber olduğuna nazaran, bu müddet için (50 bin) lira; kanunen mezkûr ruhsatnamenin âzami (20) yıl temdidedilmesi mümkün bulunduğundan, bu müddet için de (25 bin) lira; ve bu duruma göre bir işletme ruhsatnamesi için âzami ceman (75 bin) lira harc ödenecektir.

Keza 6401 sayılı Kanunla belgeler için maktuan ve bir defaya mahsus olmak üzere (1 000) lira ve tarifelerin tasdikı için aynı esaslar dairesinde (100) lira harc ödeneceği kabul edilmiştir.

6326 sayılı Petrol Kanunu, petrol kaynaklarımızın bir an evvel bulunup kıymetlendirilmesi ve işletilmesi ve dolayısıyla memleket kalkınmasında mühim mevkiî bulunan akar yakıtların memleket dâhilinden temini ve hattâ ihracı ve memleketimizde petrol sanayii kurularak iş hacminin artırılması ve bu suretle iktisadi, içtimai ve malî faydalar sağlanması maksadını hedef tutmaktadır.

Memleket kalkınmasında büyük âmil olacak bu sahanın teşvik edilmesi gerektiğine şüphe

yoktur. Bu itibarla, bu teşvik sadedinde ufak bir tereddüde dahi mahal bırakılmamak üzere ve diğer taraftan esasen Harçlar Kanununda maden arama ve işletme ruhsatnameleri yüksek harca tâbi tutulmamış olduğundan buna muvazi olarak petrol harçlarının indirilmesinin yerinde olacağı düşünülmüş ve bu maksadı teminen işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Mezkûr lâyihanın birinci maddesiyle, bir defaya mahsus olmak üzere ve maktuan arama ruhsatnamelerinden 500 lira, işletme ruhsatnamelerinden 500 lira, belgelerden 500 lira ve tarifelerin tasdi-kinden 50 lira harc alınması derpiş olunmuştur.

Bundan başka, 6401 sayılı Kanunda harçlar yıllık olarak tâyin edildiğinden belgelerin bir defaya mahsus olarak harca tâbi tutulması halinde temdit muameleleri harc mevzuu haricinde kala-cağından bu muamelelerden yarı harc alınmasını ve Harçlar Kanunundaki maden arama ve işletme ruhsatnamelerinin devrinden yarı harc alınacağına dair olan hükme muvazi olarak petrol arama ve işletme ruhsatnameleriyle belgelerin devrinin de yarı harca tâbi tutulmasını teminen parentez içindeki hüküm sevk edilmiştir.

Lâyihanın 2 nci ve 3 ncü maddeleri mutat maddelerden ibarettir.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/277

Karar No. 77

16 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

Harçlar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 6401 sayılı Kanununun 1 nci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası, alâkalı Hükümet Mümessillerinin iştirakiyle Encümenimizde müzakere edildi.

Hükümetin esbabı mucibesinden ve Hükümet mümessilinin verdiği izahattan, petrollerimizin bulunup kıymetlendirilmesi ve işletilmesini teşvik bakımından petrol harçlarının indirilmesinin yerinde olacağı kanaatine varılmıştır. Ancak, Maden işletme ruhsatnamelerinden alınan harca muvazi olarak bir harc alınmasını temin bakımından, lâyihada, 500 lira olarak gösterilen «petrol işletme ruhsatnamelerinden alınacak» harc

2 000 liraya yükseltmek suretiyle lâyiha, Encümenimizce de kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Encümen Reisi	Bu M. M.	Bu M. Kâtibi
Ankara	Tokad	Kocaeli
Mümtaz Tarhan	Ö. Sunar	N. Akın
Amasya	Bolu	Çorum
H. Koray	S. Baysal	Ş. Gürses
Erzurum	Kocaeli	Mardin
S. Erduman	E. Ajican	A. Kalav
Niğde	Samsun	Seyhan
A. N. Kadoğlu	Ş. Uluçay	M. Akçal
Siird		Sivas
M. D. Süalp		K. Oskay

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/277
Karar No. 128

17 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 6401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 11 . V . 1955 tarih 71-128

ve ——— sayılı tezkeresiyle Büyük Millet 1616

Meclisine gönderilen kanun lâyihası, Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla, salâhiyetli mümessiller hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

5887 sayılı Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 6401 sayılı Kanunla muaddel 41 numarasının II işaretli bendinde petrol ameliyeleri ile ilgili birtakım muamelelere mütaallik olarak yer almış bulunan harcların tatbikatta yüksek olduğunu müşahede eden Hükümet, bunları, harc mükellefiyetinin ilmî mahiyetine de intibak ettirmek maksadiyle indirmeyi yerinde görmüş ve bu maksatla kanun lâyihasını hazırlamış bulunmaktadır.

Kanunun esbabı mucibesinde dermeyan edilen mütalâalar ile salâhiyetli mümessillerden alınan mütemmim malûmattan sonra encümenimizce de lâyiha esas itibariyle yerinde görül-

müş ve Maliye Encümeninin tadili veçhile aynen kabul edilmiştir.

Tercihan ve müstacelen görüşülmesi temenisi ile Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.
Rize	Balıkesir	İstanbul
İ. Akçal	H. İmre	H. Hüsman
Kâtip		
Siird	Afyon K.	Aydın
B. Erden	M. Â. Ülgen	Z. Uray
Balıkesir	Çankırı	Çoruh
M. H. Timurtaş	T. Uygur	Y. Gümüzel
Çorum	Denizli	Diyarbakır
Y. Gürsel	M. Karasan	Y. Azizoglu
Elâzığ	Eskişehir	Gazianteb
Ö. F. Sanaç	M. Başkurt	E. Cenani
İçel	İzmir	Kırklareli
İ. Gürgen	B. Bilgin	Ş. Bakay
Ordu	Rize	Seyhan
R. Aksoy	H. Agun	S. Barı
Sinob		Trabzon
S. Somuncuoğlu		S. F. Kalaycıoğlu
Yozgad		Zonguldak
D. Akbel		H. Balık

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Harçlar Kanununa bağlı (10) sayılı Tarifenin 6401 sayılı Kanunun Birinci Maddesiyle Muaddel 41 sıra Numarasının II İşaretli Bendinin Değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harçlar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 11 . III . 1954 tarihli ve 6401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Sıra No.	Muamelenin nev'i	Alınacak harc miktarı Lira
41	II-a) Müsaade vesikaları	500
	b) Arama ruhsatnameleri	500
	c) İşletme ruhsatnameleri	2 000
	d) Belgeler	500
	e) Tarifelerin tasdiki	50

(Arama ve işletme ruhsatnameleriyle belgelerin temdit veya devrinden yarı harc alınır.)

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ie-raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 . V . 1955

Başvekil
Vekili

Devlet Vekili
Başvekil Yardımcısı

F. Köprülü

Devlet Vekili Devlet Vekili Devlet Vekili

M. Sarol Osman Kapani F. Köprülü

Adliye Vekili Millî Müdafaa Vekili

O. Ş. Çiçekdağ ve Hariciye V. V.

E. Menderes

Dahiliye Vekili Hariciye Vekili

N. Gedik

Maliye Vekili Maarif Vekili

H. Polatkan C. Yardımcı

Nafia Vekili İktisat ve Ticaret Vekili

K. Zeytinolu S. Yırcalı

Sih. ve İq. Mv. Vekili G. ve İnhisarlar Vekili

Dr. B. Uz E. Kalafat

Ziraat Vekili Münakalât Vekili

N. Ökmen M. Çavuşoğlu

Çalışma Vekili İşletmeler Vekili

H. Erkmen S. Ağaoğlu

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Harçlar Kanununa bağlı (10) sayılı Tarifenin 6401 sayılı Kanunun Birinci Maddesiyle Muaddel 41 sıra Numarasının II İşaretli Bendinin Değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 25 . II . 1952 tarihli ve 5887 sayılı Harçlar Kanununa bağlı 10 sayılı tarifenin 11 . III . 1954 tarihli ve 6401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle muaddel 41 sıra numarasının II işaretli bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Sıra No.	Muamelenin nev'i	Alınacak harc miktarı Lira
41	II-a) Müsaade vesikaları	500
	b) Arama ruhsatnameleri	500
	c) İşletme ruhsatnameleri	2 000
	d) Belgeler	500
	e) Tarifelerin tasdiki	50

(Arama ve işletme ruhsatnameleriyle belgelerin teedit veya devrinden yarı harc alınır.)

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Harclar Kanununa bağlı (10) sayılı tarifenin 401 sayılı Kanunun birinci maddesiyle muad-
del 41 sıra numarasının II işaretli bendinin de-
tirilmesi hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1. — Maliye Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.